

DANUBE FLOODPLAIN – Cesta ke snížení rizika povodní

Projekt je zaměřen na zlepšení mezinárodního vodního hospodářství a prevence před povodněmi při maximalizaci přínosů pro zachování biologické rozmanitosti.

Projekt sdružuje odborníky z 22 organizací a 10 zemí. Projekt vede rumunský vedoucí partner - National Administration „Romanian Waters“. Českým projektovým partnerem je Povodí Moravy, s.p.

Přínosem projektu je kvalitnější předávání informací mezi zeměmi v povodí Dunaje, týkající se sjednocení vodního hospodářství prostřednictvím renaturace říčních niv, kombinace klasické a zelené infrastruktury, přírodě blízké retenční opatření zahrnující všechny zainteresované strany.

©Povodí Moravy, s.p.

Jedním ze stěžejních nástrojů projektu je Metoda FEM (Floodplain Evaluation Matrix) – soustava pro vyhodnocování niv.

Tímto nástrojem jsou hodnoceny všechny významné nivní lokality nejen podél celého Dunaje, ale i na jeho významných přítocích.

Výsledky získávané na jednotlivých lokalitách jsou vzájemně srovnávány a je vytvořen systém jejich kategorizace (klasifikace do tříd), který je univerzální pro celé povodí Dunaje. Hodnota a tak přínos každé lokality v konkrétním ukazateli i v jejich součtu tedy dostává celodunajský kontext a je také možné hodnotit jejich kumulovaný přínos v rámci celého povodí.

Výstupy FEM tak umožňují lépe pochopit význam jednotlivých lokalit pro celý systém řeky Dunaje a tyto lokality poté lépe chránit a rozvíjet v rámci aktivit jednotlivých zúčastněných států. Ukazuje také, že i v rámci celého systému mohou mít nivní lokality na přítocích v některých parametrech stejný nebo i větší význam, než nivy přímo na hlavním toku Dunaje. To má velký význam pro uplatnění revitalizace niv na řece Moravě v rámci celodunajských projektů.

Česká republika	Povodí Moravy, s.p. (www.pmo.cz)
Rumunsko	National Administration „Romanian Waters“ – vedoucí partner projektu Ministry of Waters and Forests National Institute for Hydrology and Water Management World Wide Fund Danube Carpathian Association Romania
Rakousko	University of Natural Resources and Life Science Vienna International Commission for the Protection of the Danube River Federal Ministry of Agriculture, Forestry, Environment and Water Management
Bulharsko	Danube River Basin Directorate
Chorvatsko	Croatian Waters – Legal entity for water management
Německo	Technical University of Munich Catholic University of Eichstaett-Ingolstadt Bavarian State Ministry of the Environment and Consumer Protection
Maďarsko	Middle Tisza District Water Directorate University of Szeged World Wide Fund for Nature Hungary General Directorate for Water
Slovensko	Slovak Water Management Enterprise Water Research Institute Global Water Partnership Central and Eastern Europe
Slovensko	Slovenian Water Agency
Srbsko	Jaroslav Cerni Institute for the Development of Water Resources

DUNAJ

- jde o druhou nejdelší řeku Evropy (2850 km), protékající 19 zeměmi a ovlivňující život 81 milionu obyvatel
- Povodí Dunaje pokrývá 801 500 km².
- Od konce 19. století zaniklo 80 % Dunajských mokřadů a niv.
- Povodí Dunaje je habitatem 5000 živočišných a 2000 rostlinných druhů
- Je zdrojem pitné vody pro 20 milionů obyvatel.
- Jedná se o důležitou dopravní trasu.
- V nivě dochází nejen k přirozené retenci povodňových průtoků, ale vytváří se zde i zásoba vody pro období sucha. Zajišťuje povodňovou ochranu a zabraňuje škodám v miliardách euro.

Rozpočet projektu

3,67 mil. EUR

„Pro snížení negativního dopadu povodní a zároveň zachování dynamických vodních ekosystémů je zapotřebí hledat udržitelná a přírodě blízká řešení“.

David Veselý, Povodí Moravy, s.p.

Projekt řeší posouzení aktivních i potenciálních lokalit nivy podél celého toku Dunaje. Na realizaci projektu se účastní většina států, která leží v povodí této řeky. Česká republika je díky řece Moravě také součástí této skupiny zemí, i přesto že na území české republiky přímo dunajské nivy nezasahují. **Díky zapojení českého partnera – Povodí Moravy, s.p., se podařilo rozšířit vyhodnocení niv i na významných přítocích Dunaje. Niva na soutoku řeky Moravy a Dyje se tak stala i jednou z pilotních oblastí řešení projektu.**

©Povodí Moravy, s.p.

Zkušenosti z realizace projektu shrnuje projektový manažer David Veselý z Povodí Moravy, s.p.:

Jak hodnotíte zapojení Povodí Moravy, s.p. do mezinárodního projektu?

Asi v žádném jiném mezinárodním projektu se není možné setkat s tak širokým spektrem projektových partnerů. Řeka Dunaj je specifická tím, že od pramene až po její ústí do moře se charakter zemí na jejím břehu v podstatě kontinuálně mění. Od vyspělého státu západní Evropy, od kterých jsme se ještě v nedávné době učili naše moderní postupy, přes státy střední Evropy, kam můžeme počítat i naši republiku, až po státy balkánského okruhu, které mnohdy až v současnosti začínají objevovat postupy, které my již pokládáme za běžné. **Toto široké spektrum nás v tomto projektu nutí se na některé problémy podívat novými očima a znovu vyhodnotit stará řešení, která jsme až příliš jednoduše považovali za samozřejmá.** Díky účasti akademické sféry, zejména vysokých škol reprezentujících stejně pestrou škálu zemí, jsme se v projektu seznámili s novými metodikami a postupy, jak správně vyhodnocovat a chápat přínosy a služby, které nám aktivní nivy přinášejí. Díky tomu můžeme i lépe rozhodovat, jak řešit běžné problémy vodohospodářské praxe.

Jak využijete zkušenosti, výstupy z realizace projektu ve svých dalších aktivitách?

Kromě znalosti nových metodických postupů, identifikaci možných ekosystémových služeb, která nám niva řeky Moravy poskytuje nebo může poskytnout, přináší projekt i konkrétní revitalizační scénáře. Tyto scénáře se vztahují k hraničnímu úseku řeky Moravy a je proto logické, že byly sestaveny ve spolupráci českých a slovenských partnerů. Pro hraniční úsek proto představují důležitou vizi dalšího rozvoje a platformu pro přeshraniční spolupráci na dosažení dobrého morfologického stavu řeky a lepšího využití ekosystémových služeb řeky při adaptaci na klimatickou změnu.

Hlavní přínosy projektu:

- **Příručka o renaturaci a ochraně říčních niv** v povodí Dunaje, se zaměřením na konkrétní případy.
- **Strategické pokyny pro řízení udržitelných říčních niv Dunaje**, obsahující klíčový manuál pro širší veřejnost.
- **Plán povodí Dunaje obsahující dohodnuté následné kroky k realizaci projektů v oblasti říčních niv.**

Plánujete nadále pokračovat ve spolupráci s projektovými partnery i po skončení realizace projektu?

S některými partnery jsme se již dříve setkávali v rámci přeshraničních projektů. S těmito partnery, zejména ze Slovenska a Rakouska, budeme samozřejmě spolupracovat i nadále. **Zaleží také na projektech a problémech, která nám přinese budoucnost, každopádně díky projektu Danube Floodplain jsme si vytvořili širokou síť kontaktů a partnerů, na které se můžeme v budoucnu obrátit.**

Vzhledem ke skutečnosti, že závěry projektu se mají odrazit i ve strategických dokumentech povodí Dunaje, je pravděpodobné, že na tento projekt Danube Floodplain naváží, pravděpodobně již více prakticky zaměřené, další projekty. **Účast v projektu Danube Floodplain nám nejen otvírá cestu k účasti v těchto dunajských projektech, ale samozřejmě i k opakované spolupráci s našimi současnými partnery.**

